

Tartumaa Arendusseltsi strateegia 2015-2023 uuendamine

Strateegia uuendamise töötuba

Alatskivi loss

03.10.2018

MEMO

1. Millised on TASi strateegia tugevused, mida tasub kindlasti jätkata?

- Tasakaalustatud meetmed ja tegevused
- Tugev tegevjuhtkond
- TAS on strateegiliselt tugev
- TASi tegevmeeskond, kes usub TASi strateegia edusse
- Kindlasti jätkata meetmete 1.1 ja 1.2 finantseerimist vähemalt samas mahus. Just ettevõtluse areng tekitab lisaraha, mida saab jagada
- Arvestada piirkonna eripäraga
- Panustada ettevõtlusesse
- Väga kindlad suunad ja fookus
- Toetada rohkem kogukondi
- Ettevõtlus – püüda mitte tekitada kõlvatut konkurentsi
- Ei jagata lihtsalt kogu raha kui pole häid projekte
- TAS kui piirkonna eestvedaja (elavdaja), asjalikud omaprojektid
- Tugev meeskond; kaalutletud rahajaotus
- Konkreetne, arusaadav, lühike
- Ettevõtlus, kogukond, noorte tegevused
- Panustamine noortesse
- Uuenduslikkus
- Noorte projektid
- Eraldi võrgustikud
- Innovatiivne mõtlemine, lähenemine
- Koostöö ja võrgustikud

2. Millised on strateegia rakendamise peamised väljakutsed?

- Innovatsiooni tajumine, kastist välja mõtlemist vähe
- Uusi võrgustikke tekib visalt
- Taotlejate, eriti MTÜd, sildamise probleem
- Piirkonna-ülene koostöö
- Sektorite-ülene koostöö
- Jätkusuutlik areng, tasakaalu leidmine meetmete/valdkondade vahel (nt ettevõtlus vs kogukond)
- Kuidas jätta suurem jalajälg?
- Rohkem suuremaid projekte, vähem pudistamist

- Suurprojektide all lahendada ära puuduvate valguskaablite ehitamine, et juba varem rajatud kaablid omavahel kokku ühendada (MTÜ Valguskaabel, ELASA, Eesti Andmesidevõrk)
- Saada liikmed aktiivselt osalema
- Kogukonna lõimumine KOVis; tõenäoliselt vaja tähelepanu suunata mõne aasta (5) jooksul
- Läbipaistvus hindamistel, võrdne kohtlemine
- Kohaliku elu käimalükkamise toetamine
- Innovatsioon, taseme tõstmine
- Innovaatilisus
- Väljakutse on leida innovatsiooni
- Kuidas kõik oleks rahul (mitte kunagi), ka kolmas sektor. Samas koostööprojektid, võrgustikud OK
- Võimekuse tõstmine, jätkusuutlike projektide suurem arv
- Tagada taotluste piisav konkurents meetmetes

3. Mida saab TAS teha, et oleks rohkem kohaliku ressursi väärindamisega tegelevaid projekte?

- TAS peaks lahti mõtestama mõiste „kohalik ressurss“, et ka taotlejad saaks aru, kas näiteks tuule- ja päikeseenergia on kohalik ressurss?
- Kohaliku ressursi kasutamise eelistamine -> täiendav toetamine, nt reklaam vms tutvustusüritused
- Kohalikku ressursi kasutusele võtvate projektide omaosalus minimaalne
- Toetusmäärade erisused – puit 50/50, metall 40/60 (OF)
- Suurendada kohalike organisatsioonide julgust ja oskust projekte luua ja kirjutada
- Kohalik ressurss on ka loodus, koha enda kultuur jms. Seda võiks rohkem väärindada, mitte ainult puitu, toitu jms
- Emajõge hõlmavate projektide rakendamine
- Edulood maakonnalehes (Tartu Postimehes), valdade lehed
- Kohalik ressurss on ka kohalikud inimesed -> kogukondlikud tegevused
- Lasta lahti kitsast nõudest kohalik ressurss -> laiendada
- Koguda infot, millist kohalikku toodet vajab ühiskond

4. Mida tuleb teha, et strateegia ja projektid toetaks senisest enam kõrgema lisandväärtusega töökohtade teket?

- Rahastada ühisprojekte ja võrgustikke loovaid projekte. See toob vajaduse kvaliteetse tööjõu järele
- Suurendada projektide rahvusvahelist mõõdet
- Tulebki lisandväärtuse kasvatamine seada kriteeriumiks; konkurents paneb paika
- Kaugtöökeskuste toetamine
- Ettevõtjate võrgustamine
- IKT
- Töökohad kõrge lisandväärtusega = eksport; teenus, allhange välispartneritele
- Vallad ka võimekuse järgi jagada; linna ümbruse omade lisaväärtus C, ääremaadel X x 0,7 (näiteks)
- Anda kõrgemad hinded kiire interneti kasutusele võtul

- Maapiirkonnas on iga töökoht oluline, ka osaline töökoht; kõrge lisandväärtus ehk ettevõtjatele
- Hindamiskriteeriumeid sättida, välistada madala palgaga töökohtade loomine
- Koostöö kõrgkoolidega
- Eelistada projekte, mis pakuvad aastaringselt kõrgemat tasu (sh kaasates nt tudengeid, doktorante)
- Tuua hindamisel eraldi esile; seada numbrilised kriteeriumid

5. Mida tuleb teha, et suurendada projektide innovaativsust?

- Projektid, mis toovad Eestisse maailmas tööle rakendatud innovatsiooni on Eestis kindlalt uuenduslikud
- Rohkem õppereise innovatsiooni teemal – vaatama, kuidas tõeliselt innovaativsed projektid, piirkonnad toimivad
- Potentsiaalsed taotlejad panna koos sauna ideid läbi töötama
- Taotlemise eel mõtlemist avardavad küsimustikud, näited
- Esmalt leppida kokku, mis on innovatsioon
- Innovatsioon ongi keeruline, võib-olla peaks olema arusaadavam, mis on innovaativsus; ka lihtne uuendus võib olla innovaativne. Mida peab hindaja innovaativseks?
- Innovaativsus Eesti mõistes oleks pigem = mitmekesisus; et tegevusi oleks maksimaalselt paljudes valdkondades
- Suurem koostöö teadusasutustega
- Innovatsiooni GRANT
- Innovatsiooni Hub
- Liikmete infokirjas, üldkoosolekul, rääkida/ kutsuda rääkima innovaativsetest projektidest
- Taotlejate harimine ja pidev selgitustöö; head näited avalikuks
- Teadussaavutuste kasutusele võtmine kasvõi kohaliku ressursi väärindamisel
- Võimalustest teavitamine, osalus uutes ideedes
- Võimaldada ja suunata organisatsioone Tartus olevatest võrgustikest ja ettevõtmistest osa võtma
- Kõigepealt tuleb defineerida ja kokku leppida, mis on innovaativsus – küla, piirkonna, maakonna, riigi tasandil?
- Ületähtsustatud
- Peaaegu võimatu hinnata

6. Millist tüüpi turismiprojekte tuleks TASI piirkonnas soodustada? Millest on puudus?

- Vähemalt 60-kohaline majutus Peipsiääre vallas
- Et turist viibiks pikemalt kohapeal (nt ööbimine)
- Aastaringsed turismiteenused -> soodustades pikemaajalist viibimist piirkonnas (mitme turismiettevõtte koostööprojektid)
- Suuremad, mõjusamad investeeringud (tõmbekeskused)
- Majutusvõimalused
- Aktiivne turism, sportimisvõimalused
- Piirkonnas väheesindatud võimalused: veesport (Rahinge näitel), tehnika
- Projekte, mis on kasutatavad suuremale hulgale külastajatele; kust saab kasu rohkem inimesi, avatud alal

- Tegevused Emajõel, Peipsil
- Matkad, loodusturism, et inimesed maailmast saaks osa Eesti ainulaadsest loodusest
- Seiklusturism; etnoturism
- Elamusturism, nt talus väikeloomade vaatamise võimalus või osalemine talutöodes
- Tartumaad ja Tartut tervikliku sihtkohana turundavaid
- Rohkem madalhooaja võimalusi pakkuvaid tooteid
- Julgeid ja erinäolisi turismiobjekte; peredele suunatud
- Inimesed liiguvad peresündmustel; peredega teemaüritused
- Leida võimalus tuua piirkonda inimesi – Aasia
- Soodustada on vaja eeskätt ainulaadseid teenuseid pakkuvaid turismiettevõtteid

7. Kas ja milliseid kogukonnateenuseid on TASi piirkonnas vaja?

- Ei pea oluliseks
- Pole vaja, kogukonnateenust pakub KOV
- Kuna TASi piirkond on suur ja kõige keskmes on Tartu, kus kõik teenused on heal tasemel ja kättesaadavad – ehk ei olegi kogukonnateenused siis nii olulised?
- Ei ole vaja
- Probleem on selles, et teenus peab minema üldkoosolekule, arvan, et muidu neid on – ehk siis taotlemine keeruline
- On vaja koostööprogrammi, mis aitaks mõista, mis kogukonnateenus ja kuidas neid ellu viia
- Kas potentsiaalsed taotlejad teavad sellest võimalusest üldse?
- Külamajad on alakasutatud...
- Noortega seotud teenused
- Vanuritega seotud teenused
- Islandi kogemused, ennetus valdkonnas noortele
- Kohalik pood, juuksur, lastehoid külamaja juurde
- Kohaliku seltsielu toetamine (ka näiteks vanurite eest hoolitsemine)

8. Millist tüüpi suurprojekte (toetus kuni 200 000) võiks TAS toetada? Millised võiks olla kriteeriumid?

- Suurprojekt olgu ühisprojekt, rahvusvahelise tasemega vms
- 200 000 + OF on väga suur summa; selle summa eest tahaks projekti, millest kuuleks ka palju (nt NG kollased aknad)
- Toetada suurprojekte, mis näevad ette „võtmed kätte“ taset
- Avalikud projektid; tervet piirkonda puudutavad
- Kriteeriumiks võiks olla pikem mõju piirkonnas
- Suurprojekt peaks olema terviklahendusega! Alates juhtimisest, piirkonna vajadustest kui ka edaspidisest toimimisest, majandamisest
- Avalikusele suunatud, rohkem kasusaajaid
- Terviklik areng -> vaadata piirkonda tervikuna, teha investeeringuid vastavalt sellele
- Suurprojektidena võiks eelistada projekte, mis pakuvad midagi uut kogu piirkonnale, mida ei ole veel tehtud; projektid, mis toetavad ka juba loodud tegevusi – turismivaldkonnas + Leader
- Suurprojekt kaasates teadusasutusi pikaajaliste tootearenduste jaoks
- Helikopterite maandumisplatsid

- Spordikeskus Lähte ja Vooremäe
- Valguskaablitel baseeruva baasvõrgu vigade parandus (puuduvate juppide ehitus)
- Erinevate sektorite ühisprojektid -> kõik kaasatud
- Ühisturustamise projekte, mis aitaks läbi teiste EL Leader võrgustike oma tooteid ja teenuseid tutvustada
- Kriteeriumid: lisandväärtus; pikemaajaline hea ja tõenäoliselt teostatav äriplaan; kui nt 4 sellist taotlust, siis TASi erinevatesse piirkondadesse viia toetusi

9. Milliseid ühis- ja koostööprojekte oleks TASi piirkonnas tarvis?

- Rahvusvahelist turundamist (PR)
- Ühine teenuste müük ja turundus teistes EL Leader tegevuspiirkondades
- Turismi ühisturundus
- Ühis- ja koostööprojekt ei ole hindajatele konkurentsivõimeline, kuna projekt läheb keeruliseks ja raskemini mõistevaks kui investeering; koolitus hindajatele – igas voorus 1 pehme peaks raha saama
- Kogukondade läbikäimist soosivaid, tegutsema motiveerivaid, liitvaid projekte
- Kogukondade võimestamine ja sidususe loomine
- Valdades on hetkel kuidagi kõle, kõik on kaugele jäänud; valla sees tegutseda
- Vallasisesed projektid väga hea mõte; just ka pehmed tegevused
- Heaolu ja turvalisuse arendamine
- Turvalisuse tagamine
- Küberturvalisus kogukonna teenusena
- Koostööprojekte, millel on mitmeaastane tegevusprogramm

10. Mida tuleks teha, et TASi piirkond areneks terviklikult?

- Lisandväärtuse nõue ääremaadel n.ö madalamaks
- Rohkem TASi poolt initsieerida võrgustike loomist
- Ühistegevust ja KAASAVAID ühisprojekte
- Toetust ei vaja ainult start vaid ka tegevuse käigushoidmine
- TAS peaks tegema rohkem projekte, mis koondaks nt vaid ettevõtjaid, vaid MTÜsid, vaid KOVe - > ja siis neid segama
- 3 sektori koostegutsemist soosivaid projekte
- Ei muudaks midagi; ei mingeid kvoote jne
- Pigem tuua välja erinevused, tugevused piirkonnas, mida toetada ning seeläbi tagada terviklik areng?
- Näitajate järgi areneb; kui, siis eelistatud piirkond saab hindamisel lisapunkti, samas langeb siis projekti kvaliteet
- TASi kogu piirkonna ühisprojekt, kõik KOVid üheskoos, teema? – mõttena, piirkonnaülene hea projekt võiks ka suurprojektidest toetust saada, nt kollased aknad, kust kõik kasu saavad
- TASi piirkond peaks kohanema ümber haldusreformijärgsete omavalitsuste piiride järgi
- Melliste ja Võnnu piirkonda suurem investeering, mis tekitaks külastajate liikumist sinna piirkonda
- Arendada külakeskusi (kujundada külates keskused)

Memo koostas:

Mihkel Laan

OÜ Cumulus Consulting
konsultant, juhatuse liige
mihkel.laan@cumulus.ee
5297984